

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinand 4. Telefon: 151. — Sürgőnycim: Közlöny. Arad :—: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása Megjelenik naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

ARA 3 LEJ

Előfizetési árak: Évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. Több :—: Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. :—: Bucu-restiben 50 bani felár :—: Hirdetések tarifa szerint. :—

49-ik évfolyam, 216. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Péntek, 1934. szeptember 28

Kinos kudarcral végződött Litvinov első aktív genfi szereplése

A szovjet külügyi népbiztos támadása a leszerelési értekezlet ellen — Visszavonta javaslatát Litvinov — Németország a háborús kombinációk központjában — Ausztria függetlenségének ügye

Lengyelország véglegesen szakított Franciaországgal

Genfből jelentik: „Sohasem beszélni róla és mégis mindig rá gondolni” — ez a régi mondás szerepelhetne mottóként a most folyó népszövetségi ülésszak jegyzőkönyve fölött. Mindenről so esik a genfi tanácskozásokon, minden bekerül a genfi jegyzőkönyvbe, csak éppen az nem, amire a diplomata állandóan gondolnak, amiről bizalmas megbeszéléseken suttognak: a jövő háborúja... Holott minden genfi jelentésnél, táviratnál és tudósításnál sokkal fontosabb az, ami a genfi jegyzőkönyvből kimaradt.

A témát egyébként a genfi politikai szakácsok a következőképpen találják fel: Vajjon Hitler — kérdezik inkább önmaguktól, mint egymástól a diplomaták — nem-e úgy akar megszabadulni belpolitikai nehézségeitől és egy esetleg újabb június 30-ikától, hogy vég-sőkéig feszíti a külpolitikai kérdéseket, úgy hogy azok végül is háboruban robbannak ki? Vajjon a Saar-kérdés nem lesz-e szíllőanyja januárban — vagy esetleg még előbb — katonai szövetségeknek? Vajjon a Harmadik Birodalom tulajdonképpen értelme nem-e a háború előkészítésében rejlik és nem keresik majd a Harmadik Birodalom vezérei a döntés pillanatát?

Ezekkel a kérdésekkel kapcsolatban két nemzetközi tézis alakult ki. Az egyik:

A Reichswehr tartózkodni fog attól, hogy Németországot háborús kalandokba sodorja.

Németország — minden bizonnyal — elért egy olyan fegyverkezési állapotot, amely egyes diktátorsok fejét megszárdíthatja, katonai szakemberek azonban tudják, hogy a „jófielszereltségből” még sok hiányzik s hogy vétkes könnyelműség lenne fanatizált fiatalok millióit az ellenséges nehéztüzérség pusztításának kiténni.

Litvinov javaslatai

A másik feltevés a következő: A Reichswehr tartózkodására már nem lehet számítani, mert

Blomberg hadügyminiszter százszázalékosan odaadta magát a hitlerizmusnak.

A Hitler-uralom óta Németország husz hónap alatt gyűjtött hadianyagot és férfiak millióinak katonai kiképzését végezte el. Németország arra számít, hogy háború esetén Japán, Oroszország ellen fordul, Olaszország pedig Jugoszlávia ellen és ily módon Franciaország ellen is. Az általános vélemény természetesen az, hogy a németek tévednek számításaikban. De ez talán nem is lényeges. Mert a németek a történelem folyamán már többször tévedtek és éppen az erőviszonyok helytelen felismerése vagy tulbecsülése jelenthet háborús veszélyt. Érdekes megemlíteni, hogy

éppen francia körökben nem hisznek abban, hogy Németország a közeljövőben háborút akarna.

A német háborús készülődésekről pedig éppen

egyes angolszász körök vannak meggyőződve.

Egyes hivatalos német megfigyelők viszont felhasználják ezt a zavaros hangulatot, hogy előkészítsék Németországnak a Népszövetségbe való visszatérését. Így például a dandzigi szenátus elnöke, *Rauschning*, aki tizen-négy nap óta folytat Genfben politikai tanácskozásokat, állítólag ebben az irányban is lépéseket tett és ebben a genfi lengyel delegáció támogatja. Szó van egyébként arról is, hogy

a közeljövőben az Egyesült-Államok is belép a Népszövetségbe.

A Le Presse cikket közöl Louis Bertrand tollából. A cikk arról beszél, hogy

a francia—orsz szövetség Franciaországot valósággal kiszolgáltatja a szovjetnek.

Franciaország nem vállalhat katonai segítséget a Szovjetet szemben, mert ez csak nyugtalanítaná Lengyelországot, a Balti-államokat és Németországot. A francia—orsz szövetség — írja a lap — annak a kettős szövetségnek feltámadását jelenti, amelynek következménye 1914-ben a világháború kitörése volt.

A szovjetdelegáció vezetője, *Litvinov* levelet intézett *Skendler* svéd külügyminiszterhez, a népszövetségi tanács elnökéhez, akit felkért arra, hogy a legközelebbi ülésen terjessze elő a szovjetdelegáció következő határozati javaslatát:

A népszövetségi közgyűlés szeretné, ha a

Meghalt a francia—lengyel szövetség

A Népszövetség mai közgyűlésén foglalkozott a politikai bizottság jelentésével, amelyben szó van arról a kisebbségi vitáról, amely a legutóbb *Eckhardt* Tibor magyar főmegbízott kezdeményezésére a politikai bizottságban elhangzott. A jelentés szerint a vita a körül mozgott, hogy illetékes-e a Népszövetség közgyűlése a kisebbségi kérdés tárgyalására, vagy ez az ügy a tanács hatáskörébe tartozik. A politikai bizottság megállapította, hogy az elvi kérdések a közgyűlés hatáskörébe tartoznak, míg a konkrét sérelmek elintézésére a tanács hivatott. A jelentés leszögezi, hogy a vita konciliáns hangon fejeződött be.

Bécsből jelentik: A kormánypárti Reichspost mai vezércikkében kiemeli, hogy Ausztria függetlenségének kérdésében a Genfben folyó tárgyalások Ausztriát nem izgatják, mert

az osztrák kormány nem is kérte függetlenségének határozatosabb biztosítását.

Az osztrák függetlenséget nemcsak a fennálló szerződések, hanem az osztrák nemzet önmegmentésének biztatja. Ausztria nyugodtan rábízta magát a hatalmakra, hogy milyen formában próbálják gyakorlatilag érvényesíteni a biztosítéki garanciákat.

Genfből jelentik: A Népszövetség köz-

népszövetségi tanács jelentést kérne a leszerelési konferencia elnökétől a konferencia munkájának állásáról és ezt a jelentést vita tárgyává tenné, hogy azután dönthessenek a további eljárás felől.

A javaslat azt jelenti, hogy a szovjetdelegáció ki akarja mutatni a leszerelési konferencia eredménytelenségét és javaslatot akar tenni, hogy a leszerelési értekezlet munkáját a Népszövetség tanácsa vegye át. Hír szerint Oroszország a francia delegációval egyöntetűen járt el.

Litvinov javaslatának tulajdonképpen célja az volt, hogy véget vessen a leszerelési értekezlet küldetésének vergődésének és a leszerelés ügyét a Népszövetség tanácsának hatáskörébe utalja. Az orosz külügyi népbiztos előterjesztését ma tárgyalta a Népszövetség közgyűlése, azonban *Litvinov* látta, hogy a hangulat nem kedvező a javaslat elfogadására. Éppen ezért az ülés elején mindjárt szólásra emelkedett és

kijelentette, hogy nem kívánja, hogy a közgyűlés határozatot hozzon előterjesztéséről. Erre a Népszövetség közgyűlése tudomásul vette a szovjet előterjesztését. *Litvinov* első lépése a Népszövetség előtt ilyenformán kinos kudarcral végződött.

Oroszország népszövetségi tagdíja

Beavatott népszövetségi körökben hírlik, hogy

***Litvinov* indítványa ellen *Henderson* is tiltakozott. Táviratilag közölte Londonból, hogy nem hagyja magát felelősségre vonni az oroszok részéről.**

Itt írjuk meg, hogy a Népszövetség negyedik bizottsága, amely költségvetési kérdéseket tárgyal, ma állapította meg a Népszövetség újonnan belépett tagjának, Szovjetoroszországnak tagsági hozzájárulását. Határozatában úgy döntött, hogy a Népszövetség büdzséjének 7,9 százalékát Szovjetoroszország fizeti. Miután a költségvetés 1935. évre 30 millió svájci frank, az oroszok által fizetendő összeg 2,4 millió svájci frankot tesz ki, ugyanannyit tehát, mint Franciaországé.

gyűlése ma délelőtt tartott ülésén Afganisztánt egyhangulag felvette a Népszövetség tagállamai közé.

A Genfben időző valamennyi küldöttséghez és a Népszövetségnek akkreditált újságíróknak ma átavujtották a Magyar Nemzeti Szövetség angol, francia és olasz nyelvű tanulmányát, amelyben a dunai problémával foglalkozik.

Az angol kormány — az esti jelentések szerint — hozzájárult ahhoz a tervhez, amelyet *Barthou* francia külügyminiszter az angol és olasz delegátusok elé terjesztett Ausztria függetlenségének kérdésében. A tervzetben *Barthou* azt javasolja, hogy a három nagyhatalom erősítse meg újból a februárban, Ausztria függetlenségének garántálásáról tett nyilatkozatát. A tervzetre az olasz válasz még nem érkezett meg.

A Népszövetség utolsó ülése

A Temps jelentése szerint a *Barthou*nak átavujtott lengyel jegyzék írásba foglalja Beck lengyel külügyminiszternek a keleti paktum ügyében szeptember 7-én tett nyilatkozatát. A lengyel válasz összhangban áll a lengyel külpolitika alapját képező kétoldali szerződések elvével. *Barthou* kijelentette, hogy a lengyel válaszlól egyelőre nem nyilatkozik és azt az államtanács elé terjeszti. A londoni Evening

Standard szerint a lengyel válaszcikk meg torpedózta a franciá keleti Locarnót. Az új vélemény a franciá-lengyel szövetség haldit jelenti. Lengyelország Németországgal fogott össze és ez arra készteti Franciaországot, hogy inkább Közép-európa és Ausztriára összpontosítsa erejét.

A Népszövetség mai, utolsó ülésén Aloysi Saar-vidékről szóló jelentését hallgatták meg. Barthou kijelentette, hogy ez a kérdés csak akkor képez problémát, ha a jelenlegi status-quo megmarad. A Népszövetség legközelebbi ülését november közepén tartják.

Az újságírók megkérdezték Barthout a Népszövetség ülésének szünetében, hogyan áll az osztrák függetlenség biztosításának ügye. A francia külügyminiszter azt válaszolta, hogy

a tárgyalások tovább folynak és hogy bizik az eredményben.

A francia lapok izgatott hangon foglalkoznak az Ausztria függetlenségének biztosítására megindult tárgyalások nehézségeivel. A franciák lényegesnek és sürgősnek tartják ennek a kérdésnek megoldását. Azt írják, hogy abban a hitben voltak, hogy Anglia és Olaszország hajlandóak lesznek megújítani a februárban tett nyilatkozatot, sőt azt módosítani olyanformán, hogy a három nagyhatalom egyöntetű eljárásban állapodik meg. Ezt a tervet a francia diplomaták csak az első lépésnek tekintik Ausztria függetlenségének biztosítására, míg a további lépéseket Barthou párisi látogatása alkalmával beszélnek meg.

Miért menesztették Hindenburg ezredest

Hindenburg Oszkár ezredes menesztéséről feltűnést keltő részleteket közöl a *Prager Tageblatt* berlini tudósítója. Az esetről csak a hivatalos közleményt hozták nyilvánosságra a német birodalmi lapok, de semmi magyarázatot nem fűztek hozzá, nyilván felsőbb utasításra.

Illetékes helyen úgy tüntették fel Hindenburg Oszkár felmentését, hogy *nem akarták őt ismét csapatszolgálatra beosztani*, mert tíz év óta kizárólag édesatyjának, a birodalmi elnöknek parancsoltisztje volt és minden kapcsolatát elvesztette a hadsereggel. Pedig nem ez a katonai szempont volt a döntő, hanem politikai okai voltak a menesztésnek.

Nyílt titok, hogy Hindenburg Oszkár ezredes elejétől fogva

nem azonosította magát a nemzeti-szociálista uralommal

és ez kirívóan megmutatkozott abban az időben, mikor *Papen* helyettes kancellár a híres marburgi beszédet tartotta, amellyel magára vonta Hitler haragját. *Hindenburg ezredes előzetesen ismerte a marburgi beszéd szövegét, azzal azonosította magát és nyíltan helyeselte.*

A nemzeti uralom döntő tényezői akkor felháborodtak a birodalmi elnök adjutánsának viselkedésén, de egyelőre semmit sem tehettek ellene, azonban a június 30-iki véres események után

Hindenburg Oszkár ezredes élete is veszedelmekben forgott.

Akkor olyan ürügy alatt őrizték a rohamosztagosok, hogy személyi biztonságát akarják megvédeni. Azóta egyszer Hindenburg Oszkár kedvessé akarta magát tenni Hitler kancellár szemében. Mikor ugyanis édesatyja meghalt és Hitler kancellár törvényerejű rendelettel önmagát nyilvánította a birodalom elnökévé és elkövetkezett a népszavazás, Hindenburg Oszkár is beállt azoknak a sorába, akik igyekeztek hangulatot teremteni a birodalmi elnöki tiszt és a kancellárság egyesítése mellett. Ő is beszédet tartott a rádióban, hogy így mintegy rehabilitálja magát a nemzeti-szociálista uralom hatalmasainak szemében.

Arról beszélt, hogy néhai atyjának, a birodalmi elnöknek legszemélyesebb kívánsága volt, hogy *Hitler legyen utóda a birodalmi elnöki székben.* Ezt a szereplését akkor sokra becsülték ugyan, de már abban az időben el volt határozva, hogy

nem juttatnak neki vezető állást a hadsereg kebelében.

Beavatott helyen úgy tudják, hogy Hindenburg Oszkár követni fogja a nyugalomban Meissner államtitkár, aki évek hosszú során volt Hindenburg elnök politikai tanácsadója s megmaradt ebben az állásában Hitler mellett is. Most azt tervezik, hogy Meissner államtitkár *valamely nagykövetség élére fogják ki-nevezni.*

— Az ilyen szép lánynak férjhez kell mennie!
— Nekem két esélyem van. A vőlegényem katonatiszt, Dél-Afrikában szolgál. Vagyona nincs, nekem sincs... A másik az a kövér, kopasz argentinai ültetvényes, aki a vacsorán mellettem ült. Ő nem házasságról beszél... Igaz, van egy harmadik is: egy véletlenül tizszeres adagban bevett altatószer...

A lány különös szépsége és nyugodtan, erélyes modora nagyon izgatta Arnaud fantáziáját. Sajátos nő... Igazi tanulmány...

A lány Arnaud hallgatását úgy értelmezte, hogy a tolokódása rossz benyomást tett rá. Elgondolkodva mosolygott s így szólt:

— Ma sokat ültem a napban... Ugyálsz, nap-szurást kaptam... Beszéljünk másról.

Lassan elindultak a terasz felé. Mielőtt a lépcsőhöz értek, Arnaud megállt:

— Mondja, mégis mire gondol, ha nem a szinpadra vagy a filmre? Tud-e valami mást?

— Azt hiszem, hogy jó titkárnője lehetnék, — felelte a lány.

— Tud-e franciául és angolul gyorsírní, jó gépirónó?

— Három hónap alatt megtanulnám mindezt.

— Rólam akkor se lehetne szó, — felelte Arnaud —, mert van titkárnőm. De talán máshol.

— Mióta titkárnője?

— Karácsonykor lesz öt éve.

— Akkor legfőbb ideje, hogy felcserélje. A lánynak is elég öt év. Azóta rájöhetett, hogy maga nem veszi el. Bizonyára van neki már valami házassági terve, karácsonyig öt hónap van. Adjon négyezer frank előleget és karácsonyig mindent megtanulok. Karácsonykor beállok.

Arnaud mosolyogva irt ki egy négyezer frankos csekket és átadta. A lány férfias kézzel szorította a bucsuzott. Arnaud elgondolkodva ment vissza a teraszra. Annyi pénzt keresett eddig a nők jellemének, egyéniségének leírásával, hogy méltányos volt, ha most a nő nem számlájára nem sajnálta ezt a pénzt. Azzal a tudattal ment haza, hogy a lányt bizonyára nem látja többé viszont.

Elsőrendű építési telkek belvárosban eladó.

Bővebbet: **Steiner József** építészeti iroda, Str. Greceanu No. 5, 4003

Kihallgatták

Lindbergh ezredes, gyermekének meggyilkolása ügyében

Revü-sztár lett a gyermekrabló felesége.

Newyorkból jelentik: Tegnap délelőtt a bronxi rendőrbíróságon kihallgatták Lindbergh ezredes. Háromszáz főnyi rendőrcsapatot vezényeltek ki, hogy távolartsák a nagyszámban összegyűlt érdeklődőket. Lindbergh ezredes kihallgatása 2 óra hosszat tartott. Hauptmannal azonban nem szembe-sítették. A főügyésznek arra a kérdésére, hogy Hauptmann bűnösnek tartja-e, Lindbergh így válaszolt:

— Lehetetlen ebben kételkedni.

Az ügyészség tegnap Hauptmannt zsarolás címen vád alá helyezte. A letartóztatott bandita barátjának padlásán alatt tegnap újabb megjelölt bankjegyeket és egy ismétlődő pisztolyt találtak.

Jellemző Hauptmann nagy népszerűségére, hogy feleségét egy revü színház leszerződtette egy jelenet lejátszására, amely gyermek rablásról szól. Egy filmvállalat felvételt készített Hauptmann kisfiáról, amint édesanyja altatót dalt énekel felette.

A rendőrség letartóztatott egy Fritz Gerald nevű embert, aki bejelentette, hogy pontos értesüléseket tud azokról az előkészületekről, amelyeket a Lindbergh gyermek elrablásával kapcsolatban annak idején tettek. Mielőtt a rablás megtörtént ő egy titkos szeszkiérésben fültanuja volt, hogy két ember, köztük a most letartóztatott Hauptmann, a rablás tervét részletesen megvitaták.

A lapok felháborodással adnak hírt arról, hogy a rendőrségen harmadfokú vallatással kinozzák Hauptmann Károlyt, akit a Lindbergh-bébi elrablásával vádolnak. A kegyetlenkedés a legválasztékosabb. Így például bevitték cellájába kis fiát, Manfredot, akit Hauptmann rajongással szeret. Megengedték, hogy megölelhesse és néhány percig beszélgethessen vele, azután ismét kivitték. Mindjárt azután keserves gyereksírás hallatszott, mint mikor gyermeket ültelnek. A kis Manfred sírását gramofonlemezre vették fel s éjjel-nappal járatják a gramofont Hauptmann cellájának ajtaja előtt, hogy megtörjön és valljon.

Ütkárnők harca

Irtá: PIERRE DALCROSE

Lady Marlow a legfárasztóbb háziasszonyok egyike volt. Arnaud már szinte szédült a bőbeszédűség, Niagara-jának egyhangúan zuhogó szóáradatától. Vacsora után, a Cap Martin-i öböl holdfényes háttéréhez hangolt pálmakert terraszán a ház asszonyát Wladimir nagyherceg foglalta le a kártyaasztalnál s így Arnaud felszabadult. Egy távoli asztalhoz ült. Az inasok oda hozták kávéját és az elmaradhatatlan likőrt. A márványlépcsőn mellette ment le a tengerpart felé az a magas, szőke nő, akinek érdekes arca már a vacsoránál is feltűnt Arnaudnak. Utána indult.

A szép leány a holdfényben gyönyörködött... Mozdulatlanul nézte a tengert. Arnaud megszólította:

— Nem zavarom?

— Annál kevésbé, — felelte a lány, akiről csak annyit tudott, hogy a neve Miss Cynthia s Lady Marlow társalkodónője —, mert egész este azon gondolkodtam, hogy magával szeretnék beszélni.

Arnaud megszokta, hogy az asszonyok féluton célba jönnek... Ez a nagy írók kiváltsága. De Miss Cynthia hangja olyan tisztelesen kimért volt, hogy Arnaud kissé meglepetve mondta:

— Érdekes bevezetés... Csupa fül vagyok.

— Azt akartam kérdezni, hogy nem tudna-e nekem valami munkát szerezni?

Arnaud összeráncolta homlokát. Különböző bevezető taktikák után naponta négy-öt asszony vagy lány intézte hozzá ezt a kérdést.

— Én...? Azt hiszi, hogy varázsló vagyok, aki munkát, állást tud a semmiből előteremteni?

A szép, lány nyugodtan felelt:

— Lady Marlow azt mondta, hogy maga bejuttathat engem a filmhez, vagy a szinpadra. Nem tartok számot vezető szerepre. De valamit kell kezdenem, mert azt a cselédmunkát nem bírom tovább.

Párisba visszatérve, sok munka várt rá. Berta, a titkárnője, megbecsülhetetlen munkatársa volt. Az első évben belátta, hogy Arnaud iránti szerelme reménytelen s azóta valóságos anyai gondoskodással dolgozott. Még fehérneműjét is rendben tartotta és a háztartásra is felügyelt. Arnaud sohase érezte az agglégényi élet hátrányait.

Karácsonykor hirtelen ott állt Arnaud dolgozószobájában Miss Cynthia. Kezében kis írógép. Utána három koffert hoztak. Arnaud elképedve üdvözölte, Berta az írógépben azonnal felismerte a hadüzenetet és elhalványulva távozott a szobából.

Arnaud az első perctől kezdve érezte, hogy titokban nagyon vágyott Cynthia után. Viszont hálás volt Berta hűségéért és a lovagiasága sem engedte, hogy háttérbe szorítsa. Végül úgy oldotta meg a kérdést, hogy Berta megmaradt a délelőtti munkára s Cynthia a délután diktált.

Hetek multak el. A két nő közt csendes élethalálharc folyt. Arnaud idegei sohasem voltak annyira telfeszítve, mint most. Nyugtalanokdva vette észre, hogy Cynthia iránti érzése jóval több a rendes érdeklődésnél. Feltette addig megőrzött szabadságát, mert látta, hogy Cynthia is szereti.

Egy reggel azután váratlanul megjelent Cynthia vőlegénye. Arnaud nagyon szívélyesen fogadta. Cynthia megdöbbsent, amikor meglátta, de azután gyöngéden üdvözölte. A vőlegény elmondta, hogy nyugdíjba ment, Londonban egy barátja üzletében jól fizetett állást kapott és egy év alatt annyi pénzt fog megtakarítani, hogy elveheti végre Cynthiat. Ezzel visszautazott Londonba.

Arnaud Cynthiaval egyedül maradván, így szólt:

— Cynthia, tegye el ezt a levelet. Egy csekk van benne. Elég ahhoz, hogy ne legyenek kénytelenek egy évig várni az esküvővel. Utazzék a vőlegényéhez. De előbb küldje be Bertát, mert egy levelet akarok diktálni.

— Diktálja nekem, — felelte Cynthia zavartan.

— Köszönöm — mondta Arnaud szomorúan mosolyogva —, maga inkább való feleségnek, Berta pedig titkárnőnek — egy ötvenéves író bácsi mellé.

Tolvajnak nevezte halott bátyját Strajescu ezredes testvére

Feltűnéstkelő vallomás a Skoda-ügyben. — Kik árulták el Skodáéknak a hadfelszerelésről szóló titkos jelentést? — Boila betétjeinek ügye

Bucurestiből jelentik: A Skoda-ügy vizsgálóbizottságának mai ülésén tanuképpen kihallgatták Pacurariu ügyészt, aki kijelentette, hogy a névtelen levéllel szemben nem volt semmi megbízása arra, hogy akár beföldön, akár Prágában nyomozzan a Skoda-ügyben.

Ezután a bizottság Samsonovici tábornok volt hadügyminiszter kihallgatását rendelte el. A tábornok elmondta, hogy a Resita-művek azt kérték a kormánytól, hogy a hadügyminisztérium rendelkezéseinek harmadát neki juttassák.

Dimitriu: Milyen összeköttetésben állott ön Strajescu ezredessel?

Samsonovici: Már negyven esztendővel ezelőtt ismertem.

Alimenisteanu: Mit szól ön ahhoz, hogy Skodáéknak titkos jelentést találtak a hadfelszerelésről, amelyet ön készített Vaida Sándor akkori miniszterelnök számára?

Samsonovici: Ehben az ügyben egy tábornokot és egy ezredest bíztam meg a nyomozással és az 5 vizsgálatuk megállapította, hogy

Sarbu ezredes és Ghiurgiu kapitány voltak a bűnösök, akik ellen április 4-én árulás címén megindult az eljárás.

Miután nem tudták bűnösségüket bizonyítani, megmenekültek a felelősségtől. Ghiurgiu kapitányt azonban súlyos eltévelyedései miatt kirekesztették a katonai szolgálatból.

A következő tanu Strajescu Sándor volt. Strajescu ezredes öccse. Elmondta, hogy 1925-ben látta bátyját az első üzletet a hadügyminisztériummal és

ebből az ügyből kifolyólag általa ismeretlen módon néhány millió lejt szerzett.

Később Skodáéknál is volt, majd amikor meghalt, 75 millió lej készpénzt hagyott hátra és azonkívül két palotát. Nem tudja, hogy bátyjának milyen összeköttetései lehettek Zetzkyyvel, csak annyit ismételhet, hogy bátyja, aki 1925-ig szegény ember volt, halála után milliókat hagyott hátra. Azt tudja, hogy bátyja intézte az összes ügyeket, amelyeket Zetzkyynek kellett lebonyolítani a hadügyminisztériummal. Tudja, hogy bátyja nemcsak a pénzek beszédével foglalkozott, hanem egyben közvetítő közeg is volt.

Rejtélyes tragédia a párisi gyorsvonaton

Két holttest a hálókocsban. — Az áldozatok a Mariani-banda tagjai voltak.

Párisból jelentik: Rejtélyes tragédia történt a Páris—Ventimiglia között közlekedő gyorsvonat egyik hálókocsjában. A kalauz ugyanis az egyik elsőosztályú hálókocsjában két holttestet talált. A legközelebbi állomáson lekapcsolták és a rendőrség megindította az ügyben a nyomozást. A hatóságok mindenekelőtt a két halott személyazonosságát igyekeztek kideríteni. A két holttest mellett pisztolyt találtak, azt azonban nem derítették ki, hogy önkézzükkel vetettek véget életüknek vagy pedig meggyilkolták őket.

A Paris Soir szerint mindketten tagjai annak a gangster-bandának, amelyet Mariani Lille-i rendőrfelügyelő szervezett meg.

A párisi gyorsvonat történt gyilkosság ügyében a vizsgálat megállapította, hogy az áldozatok saint-denis-i kereskedők. Az egyiket Alibert-nek hívták, a másikat Bettamini-nek. A kalauz elmondta, hogy mindketten Nizza közelében szálltak fel és arra kérték, hogy csak Páris közelében költse fel őket. A kereskedőknél 5 csomag ezer frankos bankjegyet találtak.

A rendőrség arra számított, hogy mindketten fontos vallomásokot tesznek Mariani ügyében és ezért idézte meg őket. A rendőrség tovább folytatja a vizsgálatot annak kiderítésére, hogy gyilkosság vagy öngyilkosság történt.

Alexandrini: Hogyan végezhetette el ezeket a közbenjárásokat?

Strajescu Sándor: Kitűnő összeköttetései voltak katonai körökkel. Bármikor beléphetett a nagyvezérkarhoz és a hadügyminisztériumba. Amikor a hadseregéből kizárták, semmi elfoglaltsága sem volt, csupán az autókлуб tagsága foglalkoztatta.

A tárgyalás közönségének nagy meglepetése közepette

Strajescu Sándor elhunyt bátyját egyszerűen tolvajnak nevezte és kijelentette, hogy üzemeiről feleségének is tudni kellett.

A következő tanu Popovici Mihály volt nemzeti-parasztpárti pénzügyminiszter. A volt miniszter elmondta, hogy Párisban tárgyalt a francia vezető államférfiakkal, akik kijelentették, hogy ha Románia Franciaországban szerzi be szükségleteit, akkor ők is hiteleznek.

A Skoda-ügy parlamenti vizsgálóbizottsága délután Sebestyén cluji bankigazgatót, a Hitelintézet vezetőjét hallgatta ki, akit különösen Boila Romulus anyagi körülményei iránt faggattak.

Alexandrini: Miért kezelték Boila betétjét Fischer Tivadar néven?

Sebestyén: Fischer jogtanácsosa volt Boilának. Fischernek pénzt kellett szereznie Boila számára és csakhogy biztosítsa magát, az ő néven szerepelt a betét, amit mindketten kezelhettek. Amikor pedig Boila kifizette Fischer tartozásait, az én névemen szerepelt tovább a betét. Ez azonban csak hat hétig tartott. Ekkor schilling-összegek érkeztek Boila számlájára, amit a Svoboda-bank fizetett be. Összesen 900 ezer schilling folyt be, amit én váltottam át Bécsben 24-es alapon.

Alexandrini: Hogyan lehetséges, hogy Önök Boilának többször és magas összeg erejéig hitelt nyújtottak?

Sebestyén: Fischer vállalta a kezességet.

Alexandrini: Fischer az Ön sógora. Ön tudta, hogy Boilának nincs pénze. Ennek ellenére mégis megengedte rokonának a hitel fedezését?

Sebestyén: Bevallom, hibát követtem el.

Szófiába érkezett a jugoszláv királyi pár

Tizezer politikai menekültet és kommunistát a látogatás tartamára vidékre toloncoltak

Szófiából jelentik: A szerb királyi pár Jettics külügyminiszter kíséretében ma délután érkezett meg a bolgár fővárosba. A pályaudvaron a bolgár királyi család, Boris király, Jolanda királyné, Eudoxia hercegnő és Cirvil herceg fogadták a jugoszláv királyi párt. Megjelentek a kormány tagjai, ezenkívül az egyházi, katonai és polgári hatóságok főméltóságai. A szépen feldíszított udvari váróteremben Szófia polgármestere díszes tálcán sőt és kenyeret nyújtott át Sándor királynak. Az állomásról az előkelő vendégek a királyi palotába hajtottak, ahol díszszemlén vettek részt. Utána vacsora volt a királyi palotában, amelyen a királyi családokon kívül csakis a bolgár miniszterelnök, Jettics szerb külügyminiszter, a szófiai szerb követ és a belgrádi bolgár követ vettek részt. Holnap díszvacsora lesz, amely után fogadást tart a szerb király. Szombatra nem állapítottak meg hivatalos programot. Sándor király és Mária királyné vasárnap utaznak haza Bulgáriából.

A hatóságok a bolgár fővárosban Sándor király látogatása alkalmából valószínűsített ostromállapotra emlékeztető intézkedéseket fogantatosítottak.

A horvát, montenegrói és macedon menekül-

hallottam azonban, hogy Boila hitelt kapott az aranybányájára.

A Skoda-bizottság Sebestyén dr. kihallgatása után Boila Romulus dr. újabb kihallgatását kezdte meg. Maniu Gyula sógorához Alexandrini, a bizottság liberális-párti tagja intéz kérdéseket: Tudja-e Ön?..

Boila hirtelen közbevág: — Én tudom, amit az egész világ tud, hogy ez a bizottság azért alakult, hogy kompromittáljon bizonyos politikusokat.

Az elnök felhívja Boila Romulust, hogy vádját szabatosabban ismételje meg.

Boila Romulus dr.: Ez a válaszom: Meggyőződésem, hogy a bizottság Maniu Gyula kompromittálását célozta és célozza.

Dimitriu elnök: Ön itt tanu és nincs joga véleményt vagy meggyőződést nyilvánítani. Ragaszkodunk ahhoz, hogy megtudjunk egy rendkívüli dolgot: hogyan lehetséges az, hogy Ön tízmillió kölcsönöket kapott annak ellenére, hogy hitele semmi, vagy csak igen csekély volt. Mi nem akarunk senkit kompromittálni, de Önnek igazolnia kell nagy vagyona eredetét.

Boila Romulus: Első kihallgatásom alkalmával őszintén és becsületesen válaszoltam minden hozzám intézett kérdésre. Magánviszonyaimról nincs tovább mit felelnem, de tiltakozom az ellen, hogy engem és magánügyeimet összekapcsolják Maniu személyével.

Dimitriu elnök: Ön nem diktálhatja nekünk a módot arra, hogyan járjunk el. Az igazságot meg kell találnunk, akár kellemes ez Önnek, akár nem.

Boila dr.: Mi vagyok én itt, vádlott vagy tanu? Ismételtén kijelentem, hogy nem felek csak a Skoda-ügyben hozzám intézendő kérdésekre. Hangsúlyozom, hogy soha semmi szerepem nem volt kormányzati ügyekben. Tizenöt éve nem tárgyaltam semmiféle állami ügyben.

Iunian: Ön a bizottság által feltett kérdésekre olyan feleleteket adhat, amilyent a lelkiismerete megenged, de figyelmeztetni kell arra, hogy előttünk megfelelő viselkedést kell tanusítania.

Boila: Ezt akarom én is, de meg kell mondanom, hogy

multkorai kihallgatásom minden hitelemet tönkretette, a Redermacher-féle szerződést felbontották és a bankok minden hitelt beszüntettek.

Kénytelen vagyok tehát ragaszkodni ahhoz, hogy más kérdésre nem felek, csak ami szorosan a Skoda-ügyre vonatkozik.

Boila kihallgatását az éjszakai ülésen folytatják.

teket, valamint a kommunistákat is — mintegy 10.000 embert — vidékre toloncolták és közölték velük, hogy ez intézkedéseket államérdek parancsolta és a szerb királyi pár távozása után mindannyian ismét visszatérhetnek Szófiába. A jugoszláv királyi pár bevonulásának idején az utvonalon levő összes ablakokat zárva kellett tartani. A 600 terítékes szilakomán a bolgár király a nemzeti itallal, szilvapálinkával fogja felköszönteni Sándor királyt.

CENTRAL és CORSO! Ma premier!

Corso: negyed 6, fél 8, fél 10 órakor.

Central: 5, negyed 8, negyed 10 órakor.

Két moziban egyszerre indul a filmek koronája, a legszebb, amit valaha alkottak, hogy mindenki megcsodálja

WILLY FORST

remeke a

Bécsi bál!

ADOLF WOHLBRÜCK PAULA WESSELY
Walter Janson, Olga Tschehova, Hans Moser, Hilde von Stolz.

Jegyelővétel d. e. 11 és d. u. 4 óráig
szombat, vasárnapra is.

Bucurestibe utazva, keresse fel a GALERIES LAFAYETTE-t, amely áruház a hölgyeknek a legújabb párisi modelleket, az uraknak a legutolsó divatdarabokat nyújtja. — Egy látogatás Ont is meggyőzi!

336

Meggyilkolták vagy öngyilkos lett...

Titkok Prince bíró tragédiája körül

A Stavisky-botrány tovább hullámozik. — Nollin ügyvéd válik a feleségétől a Prince-botrány miatt

Állítólag színes nőkel tivornyázott a tragikus sorsu vizsgálóbíró

Párisból jelentik: Egyre feltűnőbb részletek derülnek ki a párisi rendőrfőnökség Prince-jelentéséből. Eszerint a hivatalos beszámoló szerint a titokzatos körülmények között elhunyt vizsgálóbíró tudvalevőleg kettős életet élt.

Nollin-né asszony, egy ügyvéd felesége, elmondta, hogy Prince azért nem tudott nagyobb pályát befutni, mert

hajlamai a züllött és hűnös élet felé vonzódtak.

— Gyakran mondta nekem, — vallotta Nollin-né — hogy fél attól az időtől, amikor fia felnő és megtudja, hogy milyen életmódot folytatott.

Reszkettett attól a gondolattól, hogy fia szemébe kell néznie.

Bevallotta, hogy rendszeresen jár olyan lebujaokba, ahol ópiumot és kokaint lehet kapni. Barátai a leggyanúsabb körökből kerültek ki. Különböző züllött emigráns oroszokkal járkált a gyanus éjszakai helyekre. Egy alkalommal együtt voltunk egy nem túlságosan finom kávéházban.

Valamennyi női törzsvendéget jól ismerte.

mindegyiknek köszönt, mindegyiknek ismerte az életét és a titkait.

Még érdekesebb vallomást tett egy másik asszony, Hughes-Bernardiné asszony, egy ezredes elvált felesége, aki bevallotta, hogy hosszú időn át volt Prince-nek, a Stavisky-ügy vizsgálóbírája lakó barátnője.

— Az utóbbi időben többször beszélt öngyilkossági tervekről, — vallotta az asszony — sőt azt is

határozottan mondta, hogy vonat elé fog ugrani.

Boldogtalan volt, szeretett volna békés családi életet élni, de szenvedélyei nem hagyták nyugodni. Gyakran mondta el, hogy éjszaka, mialatt felesége mellette aludt, lopva kisurrant a hálószobából, felöltözött és olyan helyekre ment, ahol ópiumot kaphatott. Általában folyton félt attól, hogy figyelik és nyomában vannak. Hozzám is mindig félve jött el...

Kihallgatták több gyanus lebuja tulajdonosnőjét. Az egyik elmondotta, hogy rendszeresen járt hozzá egy csendes modoru idősebb ur, aki mindig

néger, arab vagy kínai nők társaságát kereste.

Amikor megmutatták neki Prince vizsgálóbíró képét, a leghatározottabban felismerte benne a csendes vendéget.

Ellenzéki körökben azt állítják, hogy a rendőrség szándékosan akarja befeketíteni Prince személyét ezekkel a vallomásokkal.

A súlyosan kompromittáló vallomások, melyeket a rendőrség nyilvánosságra hozott, a tragikus véget ért vizsgálóbíró környezetében nagy felháborodást keltenek. Nyilatkozatot adott ezzel kapcsolatban Prince öreg édesanyja, aki többek között a következőket mondta:

— Egy anya szólal meg most, egy anya, aki eddig hallgatott. Felháborodásomnak és fájdalomnak kell kifejezést adnom azok miatt az álnok gyanúsítások és szörnyű vádak miatt, amelyekkel

be akarják szennyezni a hőhérokat által lemezárólt fiam emléket.

— Flamat törbecsálták anyja nevének felhasználásával. Megkínózták, megölték, családját végtelen fájdalomba taszították. Most pedig galád rágalomokkal, melyeknek forrását a mocsárból merítették, le akarják rontani azt az általánosan megnyilvánuló részvéteket, melyet tragédiája egész Franciaországban és külföldön keltett. Be akarják feketíteni fiam jellemét.

— Könnyű megtámadni egy halottat, aki rem tud védekezni. De az igazság nemsokára napfényre kerül e machinációk ellenére is.

— Flam, akit mindenkinél jobban ismertem, nem lett öngyilkos.

ami Mme X. szemérmetlen hazugságait illeti, arra kérem, nyomozzák ki előéletét. Majd akkor megállapíthatják, hogy mit érnek a kijelentései. En tudom, hogy mi volt róla a fiam véleménye. Sokat elmondott nekem, mint anyjának. Megvetette ezt a nőt és most látom, hogy igaza volt. Teljes erőmből harcolni fogok ez ellen a rágalomhadjárat ellen.

A titokzatos Prince-ügy miatt egyébként Nollin neves párisi ügyvéd válik a feleségétől, akiről a vizsgálat során kiderült, hogy éveken keresztül meghitt barátnője volt a tragikusvégi törvényszéki tanácsosnak. Az asszony a lapokban nyilatkozatot közölt, amelyben azt írta, hogy évek hosszú során át ismerte Prince gondolatmenetét, minden tervébe be volt avatva és biztosra veszi, hogy a törvényszéki tanácsos öngyilkosságot követett el.

Legyzőkönyvet vettek fel az aradi rendőrségen Riedl Ödön iparos ügyében

— Groza János dr. megyei pretektus érdeklődött a vizsgálat eredménye iránt —

Általános érdeklődést váltott ki az Aradi Közlöny vasárnapi számának az a cikke, amelyben beszámoltunk Riedl Ödön tekintélyes aradi iparos és háztulajdonos panaszáról, amelyet a Kereskedelmi és Iparkamáránál tett. Riedl Ödön iparos küldöttség élén jelent meg a kamarában és ott elpanaszolta, hogy megidéztek az aradi rendőrségre, ahol súlyos bántalmazásban részesült. Az iparos egyben két orvosi látogatást is előterjesztett, amelyeket dr. Cucu Vazul és dr. Wiener Imre irtak alá. A Kereskedelmi és Iparkamara az irások jelentés vétele után megtette az ügy tisztázása érdekében szükséges lépéseket és a vizsgálat eredményétől tette függővé, hogy milyen elégtételt követeljen. Az ügyvel kapcsolatban nyilatkozott Filotti Zamfir rendőrkezes is, aki kijelentette, hogy a feljelentés vétele után azonnal bevezeti a vizsgálatot és ha valaki hibásnak, vétkezőnek bizonyul, természetesen példás büntetést kap.

Kleinhändler Abris, az Aradi Textilgyár vezérigazgatójának gyásza

Az őszinte részvét szóbeli és írásbeli kifejezésével kereste fel Arad társadalma Kleinhändler Abris, az Aradi Textilgyár vezérigazgatóját, abból az alkalomból, hogy édesanyja, Kleinhändler Fülöpné, egy volt tekintélyes eperjesi kereskedő özvegye, aki tüdőbetegségből és Romániában élő fiai meglátogatására, az Oradea mellett lévő Baile Felixre utazott, a fürdőhelyen több heti szenvedés után elhunyt. Néhány héttel ezelőtt az egészséges és életerős, 72 esztendősi ur-asszony súlyos bélmérgezést kapott. Amikor gyermekei erről értesültek, azonnal intézkedtek, hogy édesanyjukat a legkiválóbb orvosok vizsgálják meg. Így az oradeai kezelőorvosokon kívül Rosenthal dr. budapesti és dr. Roth Marcell aradi tanárokkal is megvizsgáltatták. A belső mérgezés egyre terjedt, az idős ur-asszony szervezete nem tudott megbirkózni a kórral és Kleinhändler Fülöpné az elmúlt hét szombatján elköltözött az élők sorából. Az ur-asszonyt vasárnap Oradeán helyezték örök nyugalomra a város társadalmának általános és őszinte részvéte közepette. Kleinhändler Fülöpné elhunytát kiterjedt és előkelő rokonságán kívül öt gyermeke gyászolja. Ezek közül három Romániában él. Egyik fia: Katona Mór, a turdai cementgyár vezérigazgatója. Kleinhändler Abris, az Aradi Textilgyár vezérigazgatója. Kleinhändler Ferenc pedig egy oradeai cementárú-cég igazgatója. Leányai közül az egyik Budapesten, a másik pedig Eperjesen él. Mindketten a betegségről érkező hír vétele után, Baile Felix-re utaztak és szerető, gondos ápolásukkal igyekeztek enyhíteni édesanyjuk fájdalmait. Kleinhändler Abris, akit édesanyja halála mélyen megtört, együttérző részvétüknek kifejezésével keresték fel nagyszámu barátai és ismerősei.

Lemondott az amerikai ujjáépítési diktátor

Washingtonból jelentik: Johnson tábornok, az amerikai ujjáépítési diktátor lemondott. Az amerikai lapok hosszú cikkekben foglalkoznak a gazdasági ujjáépítési diktátorának, Johnson tábornok lemondásával. A newyorki újságok örömeiknek adnak kifejezést és hangsúlyozzák, hogy Johnson távozása nagy megkönnyebbülést jelent a kormányra és az országra nézve egyaránt. Közlük, hogy Johnsonnal együtt távozik titkár-nője is, aki nagy hatalomra tett szert hivatalában. Johnson utódja valószínűleg Donald Richberg lesz, aki ellensége az árak erőszakos szabályozásának.

Legyzőkönyvet vettek fel az aradi rendőrségen Riedl Ödön iparos ügyében

— Groza János dr. megyei pretektus érdeklődött a vizsgálat eredménye iránt —

Hivatalos módon az incidenssel kapcsolatban a feljelentés ma történt meg. Tegnap Riedl Ödön felkereste dr. Groza János megyei prefektust, akinck elmondta panaszát. A prefektus végighallgatta Riedl Ödön előadását, majd pedig telefonon érintkezésbe lépett a rendőrkezesével és Iancu Traian rendőrigazgatótól kért felvilágosítást az ügy jelenlegi állására vonatkozólag. A rendőrigazgató közölte a prefektussal, hogy a rendőrségen a feljelentés még nem történt meg, így tehát a hivatalos eljárás nem vehette kezdetét. Groza János dr. közölte Riedl Ödönnek, hogy a vizsgálat csak akkor indulhat meg, ha feljelentést tesz, a rendőrséget pedig utasította, hogy őt is értesítsék a vizsgálat eredményéről.

Ma délelőtt 10 órakor Riedl Ödön megjelent a rendőrségen, ahol Iancu Traian utasítására részletes jegyzőkönyvet vettek fel az iparos panaszáról. Így hát a rendőrségi vizsgálat fogja rövidesen tisztázni, hogy mi történt a múlt pénteken délután az aradi rendőrségen.

„Csereáru a kisebbségi kérdés” — vallja Vaida-Voevod Sándor

A volt miniszterelnök legújabb intim vallomásai Erdély többségi és kisebbségi problémáiról — Pár szó az erdélyi magyar ifjúsághoz

— „Pop Ghita tervezete? — Nem ismerem...” —

Clujról jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: Érdekes beszélgetést folytatott a napokban Vaida-Voevod Sándor volt miniszterelnökkel egy kisebbségi újságíró, a — kisebbségi kérdéssről. A volt miniszterelnök érdekes, főleg pedig váratlanul lehiggadt-hangu kijelentéseit az alábbiakban közöljük:

— A kisebbségi kérdést, mint problémát, — mondotta Vaida — úgy sem lehet megoldani. Minden állam polgárai egyenlő jogokkal és kötelezettségekkel bírnak és ezzel el is volna intézve a kérdés. De kisebbség mégis van, ugyiszlva a világ minden államában. Az európai nagyhatalmak között is vannak olyanok, amelyek elsősorban érdekelték ebben a kérdésben. Vegyük például Olaszországot, hogyan bánik Tirollal, vagy Franciaország Elzász-Lotharingiával, Anglia az irekkel, hogy a gyarmati olitikát ne is érintsem, ami

a maga kegyetlenségében szüntén kisebbségi politikának tekinthető. A kisebbségi kérdés eddig is csak csereáru volt a nagyobb államok között.

Néha elővették, amikor általa valami egyéb célt akartak elérni.

— Hát a Pop-Ghita kisebbségi tervezetéhez mit szól a miniszterelnök ur?

— Nem ismerem — hangzik az egyszerű válasz. — Nekem is megküldték, de nem volt kedvem, időm elolvasni.

De félreértés ne történjék. Vaida Sándor szavaiól nem lehet ellenségeskedést kiolvasni. Mint később mondta egy másik dologgal kapcsolatban, ő nem oldhatja meg ezt a kérdést. Neki, mint politikusnak, taktikázni kell, ezt be is vallja — sőt ezt ajánlja az erdélyi magarságnak is.

— Vegyenek példát a szászoktól — mondja. — Ők felismerték, hogy miképpen őrizhetik és védhetik meg az érdekeiket az évszázadok során keresztül. (Természetesen kisebbségi kérdés nélkül.) A reformáció korában, amikor Németország áttért a protestáns vallásra, Honterus áttérítette a szászokat is. A székelyekkel és magyarokkal kötött hármasszövetség betartására vigyáztak; a maguk falain belül ők voltak az urak, otthon érezték magukat.

— A kisebbségi kérdés különben is — folytatja — már csak az öregek számára létezik.

Mi, ötvenkörüliek még ismerősök vagyunk a viszonyokkal, amelyek a háboru előtt állottak fenn. Az újabb nemzedék nem sokat tud már arról, hogy mi volt a háboru előtt. Pedig ahhoz nagy tudás és felkészültség kell, ha a nemzetiségek viszonyát akarjuk vizsgálni. Egyet izenek az erdélyi ifjúságnak, úgy a románoknak, mint a magyaroknak:

tanulmányozzák és ismerjék meg minél jobban Erdély történetét.

Ennek ismerete egyszerre magyarázattal és megoldással szolgál az itteni viszonyokra. A kérdéseket csak így tudják megoldani majd.

— Éppen az este is a fiam kezébe adtam Erdély történetét, hogy olvassza, — mondotta elgondolkozva Vaida-Voevod volt miniszterelnök. — Megmondtam annakidején miniszter és miniszterelnök koromban is sokszor a többi minisztereknek Bucurestiben:

Ti akariátok Erdély sorsát intézni, akik soha feléje sem jártatok és fogalmatok sincs az ottani viszonyokról?

En nem kérem, hogy Mehedinti, vagy Caracal megye elintézését rám bizzátok, de nem is vállalkoznám rá, mert nem ismerem az ottani állapotokat. Az én eljárásom az volt miniszterelnökségem ideje alatt is, hogy bekértem az illető megye prefektusát, csendőrőnökét, képviselőjét és azok előterjesztései alapján in-

tézkedtem. Ismerem alaposan Erdélyt, tisztában vagyok a történetével és mondhatom, egészen más, mint Moldova, vagy Muntenia, hogy ne is beszéljek pl. Bessarabiáról.

— Az erdélyi magyar ifjúsághoz van még egy szavam! — folytatja. — Tartózkodjanak a lateiner pályáktól, amelyeket tömegesen megrohantak.

Mindenki ügyvéd vagy tanár akar lenni, ami pedig nem megy.

Nincs hova elhelyezkedni, nincs ennyi emberre szükség. A gyakorlati pályáktól általában igen tartózkodnak, de így van ez nagyrészt a román ifjúságnál is. Amikor annakidején a rendőrség átszervezésén dolgoztam, mint belügyminiszter, pályázatot hirdettem középiskolát végzett ifjak számára, magasabb rend-

A vizsgálóbíró lepecsételte egy aradi temetkezési egyesület pénztárszekrényét

Súlyos bonyodalmak egy közgyűlési határozat körül — Bünvádi feljelentés a vezetőség ellen

Október 8-án törvényszéki rendeletre rendkívüli közgyűlést tart a Funerara temetkezési egyesület

Feltűnést keltő események folynak néhány nap óta egy aradi temetkezési egyesület körül, amelyeknek eredményeképpen csütörtökön délután Seracu Adrián vizsgálóbíró és Blánu ügyész helyszíni kiszállást tartottak az egyesület irodájában és lepecsételték a pénztárt. Az ügy előzményei a következők:

Az elmúlt hónapban tartotta rendes évi közgyűlését a „Funerara” aradi temetkezési egyesület, amely azelőtt a gyári alkalmazottak temetkezési egylete volt. A közgyűlés elhatározta, hogy viszontbiztosítást köt tagjai számára az egyik bucuresti-i biztosítóintézettel. A viharos közgyűlésen a határozatnak meglehetősen nagy ellenzéke akadt és látni lehetett, hogy az 1800 taggal rendelkező egyesületben még érdekes események várhatók. Ezek néhány nappal ezelőtt be is következtek. Néhány nappal ezelőtt ugyanis az ellenzéknek egy levél fotokópiaja jutott a kezébe. Ezt a levelet az egyesület elnöke, Bugariu Constantin nyugalmazott őrnagy írta a bucuresti-i biztosítóintézetnek, amellyel közölte, hogy a határozat elfogadása elé tornyosult akadályok leküzdésére körülbelül 40 ezer lej kellett kifizetni és arra kéri az intézetet, hogy ezt a pénzt, amelyet az egyesület kasszájából egyenlített ki, fizesse vissza.

A fotokópia birtokában az ellenzéki tagok felkeresték az aradi Páulescu-ügyvédi irodát, amelynek képviselője, dr. Barbatei Teodor aradi ügyvéd

bünvádi feljelentést tett a „Funerara” vezetősége ellen hűtlen kezelés címén és kérte a kassza nyombani lepecsételését, a könyvek átvizsgálását és a bünygyi eljárás megindítását.

Ugyanakkor kérvényt nyújtott be a törvényszék főelnöki osztályához, amelyben ismertette a történeteket és kérte a főelnököt, hívassa össze a rendkívüli közgyűlést, hogy a tagok összessége elé terjesszék a szerzett adatokat.

A bünygyi akták Seracu Adrian vizsgálóbíróhoz kerültek, aki helyt adott a kérelemnek és csütörtökön délután négy órakor kiszállt az egyesület Consistorului-uccai irodájába Blánu ügyésszel. A vizsgálóbíró kihallgatta Bugariu elnököt, aki kijelentette, hogy a szó-

örtisztviselői állásokra. Egyetlen érettségizett ember jelentkezett és egy pár olyan, akinek meg volt a négy gimnáziuma. Ez így nem megy. A tisztviselői állásokban is intelligens emberekre van szükségünk. Különösen az okiráltságbeli helyzet kétségbeesítő. Mindenfelé képzettség nélküli embereket alkalmaztak például jegyzői állásra. Elenyésző csekély százaléknak van meg a szükséges képzettsége. Erdélyben jegyzők dolgában nagyon jól állunk, igen meg vagyok elégedve. Átlag ötven évvel jár Erdély az okiráltság előtt ebben a tekintetben.

Kevés a hozzáfűzni való a volt miniszterelnök nyilatkozatahoz. Ha kisebbségpolitikai, kihangsúlyozottan „taktikai” kijelentéseitől eltekintünk, meg kell állapítanunk, hogy mint régi erdélyi, ismeri a helyzet múltját és jelenét. Kár, hogy eddigi kormányai élén, eddig még egyszer sem bizonyult tárgyilagosnak még ennyire sem. Holott, — a múltak és a jelen ismeretében, — talán a jövő más kialakulására is befolyást gyakorolhatott volna...

De lehet, hogy tudta, mit csinál, amidőn nem így cselekedett. Hogy a saját szavait idézzük: „neki, mint politikusnak taktikáznia kell...”

banforgó kifizetések tényleg megtörténtek, azonban a választmány határozatára és beleegyezésével. A vizsgálóbíró kihallgatta az egyesület több tisztviselőjét és vezetőségi tagját, jegyzőkönyvet vett fel a vallomásokról, majd

további intézkedésig lepecsételte a Funerara pénztárszekrényét.

A bünygyi vizsgálat folyik tovább és a napokban kerül sor az új kihallgatásokra.

Ugyancsak ma döntött Orezanu Romulus törvényszéki főelnök a rendkívüli közgyűlés összehívására vonatkozó kérvény felett. A főelnök helyt adott a kérelemnek és megbízta a kérvény aláíróinak egyikét a közgyűlés összehívásának technikai munkájával.

A főelnöki határozat szerint a „Funerara” rendkívüli közgyűlése október 8-án lesz

és a tárgysorozaton a bünygyi vizsgálat tárgyát képező kérdésen kívül a tagoknak egy másik intézetnél történő biztosításának ügye szerepel. Az ellenzék szerint ugyanis az a bucuresti-i biztosítóintézet, amellyel megállapodást kötöttek, csak a tagok egy részét fogadja el és olyan megegyezést akarnak kötni, melyben az egyesületnek mind az 1800 tagja szerepel. Beavatott körökben nagy érdeklődéssel figyelik az ügy további fejleményeit, amelyek újabb viharokat ígérnek az egyesület körül.

CENTRAL! PREMIER! CORSO!

5, 7 1/4 és 9 1/4 órákor 5 1/4, 7 1/2 és 9 1/2 órákor

BÉCSI BÁL

(MASKERADE)

Willi Forst mesterien megrendezett világhírnévű
PAULA WESSELY, ADOLF WOHLBRÜCK,
OLGA TSCHCHOWA

Az előadások szigorú pontossággal kezdődnek!

SELECT: 5, 7 1/4 és 9 1/4 órákor

A külváros hősei

Wallace Beery, Jackie Cooper, Fay Wray,
George Raft.

HIREK

Kokain és talár

— A lokálba — vallja a párisi, transzparensék-től csillogó éjszakák néger démona — gyakran járt be egy szelíd, csendes, különösen viselkedő ur, aki különösen a színes: a néger, a kínai nőket kereste.

A rendőrtisztviselő fényképet vesz elő, amelyről a polgári elegancia egyszerű és disztigvált mezébe öltözött ur tekint a csillogó szemű és kissé tulközlékeny néger lányra.

— Ez volt az? — kérdi a rendőrtisztviselő.

— Ez — vágja rá gondolkodás nélkül a fekete démon. És gyakran járt hozzám, nagyon kedves volt és egyszer, amikor elköltöztem, felírta a lakásom címét, hogy ott is felkereshessen...

— Ez volt az — vallja a kéteshirtű lokál tulajdonosnője is. — Gyakori vendégünk volt és nagyon szerette a kokaint...

— Szerette a kokaint — feleli a rendőrtisztviselő kérdésére az előkelő ügyvéd felesége, aki valamikor barátja volt az elegáns és disztigvált urnak. — Állandó nyugtalanságban élt — mondja az asszony — és sokszor előfordult, hogy éjszaka megszökött hazulról és kokainhajszára indult. Enervált volt az utóbbi időben, nem bírta a harcot szenvedélyével...

— Ki ez az ember, ez a szolid, derék polgár, aki a francia főváros legmélyén, a zuglókálokban, a bűn tanyáin, a színes démonok között oly ismert volt, aki kokaincsempészekkel érintkezett, rejtett utai voltak, ki volt ez, miből élt és mi volt a foglalkozása.

Vizsgálóbíró.

A névjegyen ott diszlett: Albert Prince vizsgálóbíró. Magisztrátus volt, az igazság, az emelkedettség embere.

A polgár, aki az utóbbi években sok mindenhez hozzászokott, a fejéhez kap, megigazítja orrán a szemüvegét: nem, a szeme nem csal, a betűk tényleg ezt mondják, a fenti ur Prince vizsgálóbíró volt. Hát lehetséges ez? Prince, a Stavisky-ügy vizsgálóbírája, akire minden bizonnyal azért bíztek ennek a monstruózus és monumentális ügynek kivizsgálását, mert úgy hitték, hogy egyike a legegyszerűsebb és legkorrektebb jogászoknak — a valóságban ilyen volt? Ez az ember, aklról azt hitték, hogy a Stavisky-banda gyilkolta meg, valóságban bűnei és a fertő elől menekülve a vonat elé vetette magát? Lehetséges ez? Hát miben és kiben lehet bízni, ha a bíró, a talárba öltözött és fölének emelkedő ember — ilyen? Lehetséges ez, hogy nem a bíró vallat, hanem róla vallanak: néger hölgyek, lokáltulajdonosnők, kokaincsempészek és volt barátok? Valóban ilyen és ez volt Prince Albert, a vizsgálóbíró?

— Nem! — hangzik remegő, de mégis határozott hangon a válasz. A vádló és szinte halottat gyalázó cikkek áradatából egy különös, féltő és szeretettől forró hang kér márnak teret, betűt, hanghullámokat, hogy világnak kiáltja: Prince nem ez volt!

Az anya hangja. Egyedüli hang, de mégis — pedig elfoglaltsággal lehetne vádolni — messze hangzik. Ez az anya nemcsak néhai fiát, Prince Albertet, de a vizsgálóbíró is védi. A közönség pedig szívesebben hisz az anyának, mint a néger démon vallomásának. Mert az az anya egy kiábrándított, hitében megingatott, becsapott társadalomnak tudatalatti vágyát kürtöli világgá, egy társadalomét, amely azt talán még kiheveri, hogy Stavisky becsapják egész Európát, de nem szeretne asszisztálni azon a kísérteties és ijesztő kortünetként ható randevun, amelynek két szereplője: a kokain és a talár.

— IDŐPROGNÓZIS: Az időjárásban lényeges változás nem várható.

— A megyei prefektus vitte Bucuresztbe az aradi nyelvizsga-jelentéseket. Dr. Groza János megyei prefektus csütörtökön éjjel Bucuresztbe utazott. A megyei prefektus személyesen vitte magával az aradi kisebbségi köztisztviselők nyelvizsgálóinak eredményeiről szóló jelentéseket, hogy ugyancsak személyesen referálhasson róluk a belügyminisztériumban. Valószínű, hogy a prefektus már a végső eredményekkel tér vissza a jövő hét folyamán Aradra.

Elite Matszertár
a barakban
Legolcsóbb bevásárlási forrás! 3959

LEGUJABB

Megegyezés jött létre

Ausztria függetlensége kérdésében

Ejszaka két órakor jelentik telefonon: A három nagyhatalom, Franciaország, Anglia és Olaszország képviselői ma este a következő közös nyilatkozatot tették közzé:

— Franciaország, Nagybritannia és Olaszország képviselői megvizsgálták Ausztria helyzetét és megállapították, hogy a kormányai által aláírt és 1934. február 17-ikén kiadott nyilatkozat, amely Ausztria függetlenségének és integritásának fenntartását szükségesnek mondja ki, a jelenleg érvényben lévő szerződésekkel összhangban megtartja teljes erejét és továbbra is mértékadó lesz a három nagyhatalom közös politikája számára.

Ez a kommuniké annyit jelent, hogy meg-hosszabbították az Ausztria függetlenségének garantálásáról szóló februári nyilatkozatot.

A Népszövetség XV. közgyűlése tilésszakának mai záróülésén Sandler elnök tartotta a záróbeszédet és ebben ismertette az ülészak alatt történt nagyfotosságu eseményeket. Ezek között kiemelte, hogy a Népszövetség két új tagállammal: Szovjetoroszországgal és Afganisztánnal gazdagodott.

— Bejegyezték az anyakönyvbe az olasz király unokáját. Nápolyból jelentik: Az olasz királyi palotában ma megtörtént a trónörökös páriszülött leányának, Mária Pia hercegnének anyakönyvi bejegyzése. A bejegyzést maga a szenátus elnöke végezte. Ma inkognitóban Nápolyba érkezett unokája látogatására Viktor Emánuel olasz király is. A király autón jött, polgári ruhában, kalapját mélyen a szemébe húzva szállt ki a gépkocsiból, úgy, hogy a palota előtt álló nagyszámu tömegben senkisé ismerte fel. A király látogatása egészen magánjellegű és így az ünnepélyes anyakönyvi bejegyzésen sem vett részt.

— Rosszabbodott Stalin állapota. Londorból jelentik: A „Daily Express” mai számában moszkvai tudósítás alapján azt írja, hogy Stalin állapota rosszabbodott. Smirnov egyetemi tanár, a híres szívspeciálista állandóan a Kremlben tartózkodik és több orvos tanár segédletével vezeti a szovjetdiktátor kezelését. Az orvosok ma öt befejezendő est adtak Stalinnak, hogy magas vérnyomását csökkentsék.

— Nyugdíjaztatását kérte négy aradvárosi kisebbségi köztisztviselő. Az aradvárosi kisebbségi köztisztviselők nyelvizsgálóknak külön epilógusa van. Aradváros négy vezetőállásban lévő kisebbségi tisztviselője nyugdíjaztatása érdekében nyújtott be kérvényt az illetékes hatóságokhoz. A kérvények sorsa fellett természetesen a nyelvizsga-eredménytől függetlenül fognak határozni.

— Kiutasították Franciaorszából Puiu Dimitrescut. Bucuresztből jelentik: A bucureszt-i lapok ellenőrizhetetlen híradás alapján azt a feltűnést keltő eseményt közlik, hogy a francia hatóságok kiutasították a francia köztársaság területéről Constantin Dimitrescut.

— Kltüntették a jubiláló budapesti Opera művészét. Budapestről jelentik: A magyar királyi Operaház ma ünnepelte fennállásának ötvenedik jubileumát. Ez alkalomból a magyar kormányzó Radnay Miklósnak, az Operaház igazgatójának a másodosztályú érdemkeresztet, ezenkívül 2 műszaki alkalmazottnak az ötödosztályú érdemkeresztet és egy altisztnek az ezüst érdemérmét adományozta. Ugyanez alkalomból a kultuszminiszter Budanovics Máriát, Bazilides Máriát és Márkus László főrendezőt az Opera örökös tagjaivá és Sándor Erzsit tiszteletbeli taggá nevezte ki.

— Pénteken délelőtt temetik Georgescu buteni-i járásbíró. A tragikus körülmények között elhunyt Georgescu Florian buteni-i járásbíró temetésére megtörténtek az intézkedések. Az öngyilkos járásbíró előkelő brailai családból származott. Ma megérkeztek Aradra legközelebbi hozzátartozói, akik megdöbbenéssel értesültek a bíró tragédiájáról. Megérkezett ma Aradra Georgescu özvegye, valamint a bíró ügyvédhátvja és sőgora, aki az egyik brailai csapattestnél mint őrnagy teljesít szolgálatot. Georgescu Floriant pénteken délelőtt 11 órakor kísérik utolsó útjára az aradi felfötemető halottasházából. A temetésen Orezeanu törvényszéki főelnökkel az élen megjelenik az aradi bírói kar és képviselteti magát az ügyvédi kamara is.

— Prof. Victor Caba magán közép-iskolája iránt érdeklődők kéretnek egy nábh értekezletre vasárnap, f. hó 30-án délelőtt 10 órakor a „Josif Vulcan” gimnáziumban megjelenni. 4046

SZÖRMÉT fest szépen, színtartóan, olcsón: Strada Numa Pom, piúu 82—84. 3957

Franciaország felemelte a román petroleum export-kvótáját

Bucuresztből jelentik: Ma délután 3 órakor az Orient expresszel érkezett haza külföldi utjáról Slavescu pénzügyminiszter. Az újságíróknak a pénzügyminiszter csupán ennyit mondott:

— Gentben és Párisban jártam. Sok helyre meghívtak, én is vacsorákat adtam és még ma folytatam itthon félbemaradt munkámat. Szigorú takarékosági intézkedésekre van szükség és a belföldi kölcsön kibocsájtási munkálatait sürgősen el kell végeznünk.

Az újságírók kérdezősködésére azután elmondta a szűkszavú miniszter, hogy Franciaországban keresztülvitte a román petroleum exportkvótájának felemelését és tárgyalásokat folytatott a fa és a gabonaexport megkönnyítéséről. A francia kormány kilátásba helyezte azt is, hogy Romániának speciális fizetési módozatot fog engedélyezni.

— Eltemették Mavrodí Sándor miniszterelnökségi államtitkár. Bucuresztből jelentik: Mavrodí Sándor miniszterelnökségi államtitkár temetése ma délután ment végbe gyászompás külsőségek jegyében. A Tabacau-templomból a Victoriei és a Grivitei-utakon haladt a menet a Szent Péntek-temető felé. Mavrodí kitartatásait újságíró-kartársai vitték. A temetőben a gyászszertartás alatt az Opera kórusa is énekelt. A bucsu-beszédek sorát Tatarescu miniszterelnök vezette be, majd a Nemzeti Színház, az Újságíró Szervezet, a színészek és a „Viitorul” szónokai bucsu-tatták az elhunyt politikust és publicistát. A temetésen Ilasievici udvari marsall révén az uralkodó is képviseltette magát.

— Becstelennek bélyegzett a bíróság egy nemfizető adóst. Berlinből jelentik: A lapok három érdekes újabb intézkedésről számolnak be. Siegnitz városkában közzé teszik azok nevét, a kik munkanélküliek lévén, nem vállaltak hatóságilag rájuk bízott munkát. A szász helyeyminiszter elrendelte, hogy a napisajtó állandóan közölje a botrányt okozó részeket névsorát. Keleporoszországban egy parasztagazdát becstelennek nyilvánított a bíróság, mert nem fizette ki adósságait.

— Német emigránsok felhívása a Saar-vidék lakosságához. Prágából jelentik: A „Prager Tagblatt” jelentése szerint Heinrich Mann, a Németországból emigrált író felhívást intézett a Saartartomány lakosságához, hogy a népszavazáson a jelenlegi állapot fenntartása mellett szavazzanak. Egyelőre fenn kell tartani a jelenlegi állapotot — mondja a felhívás — és később a Saartartomány visszakérülhet az anyaországhoz, ha Németország felszabadult Hitler uralma alól. A felhívást Heinrich Mannon kívül több német emigráns is aláírta.

— Székelési zavarok, vastagbélhurut, puffadtság, félelemérzés, bódultság, migrén és általános rosszullét esetén a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűvíz a gyomor és a bélcsatorna tartalmát gyorsan kiüríti, a bélmirigyek működését élénkíti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez.

— Ma az alantli gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

VOITEK: Bulev. Regina Maria,
DANCIU: Piata Mihai Viteazul,
BERGER: Calen Saguna
BERNAT: Lângă Gară (vasutállomásnál.)

Az ARADI VIG SZINPAD műkedvelő előadásában szombaton este 9.30-kor

kabaré-est az Iparos-Otthonban.

Kitűnő műsor! :: Belépőjegy 22.— Lej adókkal. :: Reggelig tánc! 4017

SPORT KÖZLÖNY

Az Intelegerea és SGA vezetnek az ifjúsági bajnokság csoportjaiban

Az ifjúsági bajnokságban az A) csoportban az Intelegerea folytatta győzelmi sorozatát.

ezuttal a Fortunát intézte el 5:0 arányban és csoportjának első helyén vesztett pont és kapott gól nélkül fekszik. A két hét előtti Gloria-CFR—Fortuna 2:2 arányban döntetlenül végződött mérkőzést a szövetség megsemmisítette és a meccs újrajátszását rendelte el, így ez a mérkőzés nem szerepel a táblázatunkban. A vasárnapi meccsek során a Soimi-CFR az Unireát, a CAA a Gloriát, az Olimpia-PTT pedig az Astrát győzte le.

A B) csoportban vasárnap csak két meccset, de köztük egy derbit játszottak a csapatok.

A csoport kétségkívül két legjobb csapata az AMEFA és a SGA

csaptak össze és a küzdelem az SGA győzelmével végződött, amely most vezetőhelyen

van a csoportban. A másik meccsen a Titanus aratott győzelmet a Transylvania ifjai felett és ezzel az ötödik helyre rukkolt előre. A két csoport táblázata a következő:

A) csoport:

1. Intelegerea	3	3	—	—	12	0	6
2. Soimi-CFR R. A.	3	2	1	—	4	2	5
3. CAA	2	2	—	—	5	1	4
4. Fortuna	2	1	—	1	2	5	2
5. Olimpia-PTT	3	1	—	2	3	8	2
6. Gloria-CFR	2	—	1	1	3	4	1
7. Astra	2	—	—	2	1	4	—
8. Unirea	3	—	—	3	0	6	—

B) csoport:

1. SGA	2	2	—	—	6	2	4
2. AMEFA	3	2	—	1	13	5	4
3. Hakoah	2	1	—	1	8	4	2
4. Juventus	2	1	—	1	12	9	2
5. Titanus	2	1	—	1	3	6	2
6. Transylvania	3	1	—	2	5	14	2
7. Tricolor	2	—	—	2	2	9	—

Rekordeső az olasz-magyar női atlétikai viadalon

52:34 arányban győztek az olaszok

Budapestről jelentik: Szerda délután tartották meg, meglehetősen nagyszámu érdeklődő előtt, a MAC sporttelepén az olasz-magyar női atlétikai mérkőzést. Az olasz hölgyek, akik vasárnap alulmaradtak az osztrákokkal szemben, nagy fölényrel, 52:34 arányban győztek a magyarok ellen, igaz, hogy majdnem mindenik legjobb eredményét érte el a versenyen. Eredmények:

60 méter: 1. Testoni (olasz) 7.8 mp. Olasz rekord beállítva. 2. Bullano (olasz) 8 mp. 3. Deák (magyar) 8.2 mp.

100 méter: Valla (olasz) 12.6 mp. Olasz rekord beállítva. 2. Michels 13.1 mp. 3. Nagy (magyar) 13.7 mp.

80 méter gát: 1. Valla (olasz) 12. mp. Olasz rekord beállítva. 2. Testoni (olasz) 12.6 mp. 3. Vértessy (magyar) 12.9 mp.

4×100 méter: 1. Olaszország 50.09 mp. Olasz rekord. 2. Magyarország 53 mp.

Magasugrás: 1. Csák (magyar) 155 cm. Magyar rekord. 2. Coselli (olasz) és Valla (olasz) 145 centiméter.

Távolugrás: 1. Testoni (olasz) 528 cm. Olasz rekord beállítva. 2. Valla (olasz) 525 cm. 3. Kael (magyar) 511 cm.

Súlydobás: 1. Bartolini (olasz) 11.33 m. Olasz rekord. 2. Kael (magyar) 11.08 m.

Gerelyvetés: 1. Szepes (magyar) 35.14 m. 2. Borsani (olasz) 33.37 m.

Díszkaszvetés: 1. Nadányi (magyar) 34.66 m. 2. Borsani (olasz) 31.86 m.

O A Gloria-CFR Bradon. A Gloria-CFR vasárnap teljes első csapatával Bradra rándul, ahol barátságos mérkőzést vív a kitűnő képességű Mica-bánya futbalcsapatával.

O A Nemzeti veresége Olaszországban. A turázó budapesti proficsapat Aquiliában a Divizio Nazionale B)-ben szereplő Aquilától 1:0 (1:0) arányban vereséget szenvedett.

O Hecht legyőzte Borotrá. Egy prágai klubközi tennismérkőzésen a magyar tennisz bajnok, a csehszlovák Hecht 6:3, 2:6, 6:1 arányban nagy meglepetésre legyőzte a francia Borotrá.

O Hétfőn este állítják össze a magyar válogatott csapatot. Október 7-ikén tudvalevőleg Budapesten Magyarország és Ausztria válogatottjai mérkőznek az Európa Kupameccsek során és a válogatók hétfőn este állítják össze a magyar reprezentatív együttest.

O Mindenütt előnyösen ismerik Jakobit. az AMEFA—CAO bíróját. Mint ismeretes, a CAO óvott az AMEFA vasárnapi meccse után és óvását Jakobi bíró jelentésével támasztja alá. Jakobi jelentése még nem érkezett be a nemzeti bajnokság bizottsága elé és így az ügyvel csak a jelentés beérkezése után foglalkozni. Egyik timisoarei lap többek között így ír az óvásról: „Reméljük, hogy az óvástól függetlenül, a nemzeti bajnokság egyesületeit hosszabb időre megkímélik Jakobi Ernő játékvezetésétől”. Ugy látszik Jakobit Timisoarán is előnyösen ismerik...

O Budapest—München 8:8. A magyar ökölvívó válogatott első turamérkőzését Münchenben bonyolította le és a kitűnő németek ellen 8:8 arányban döntetlenül végzett. A magyar boxolók közül Frigyes, Szigeti és Szabó győztek, Harangi és Kubinyi döntetlenül meccseltek.

Elárverezték egy aradmegyei csempészesi ügy bűnjelét

Hatszáz ezer lejes bírság ügye a bíróság előtt — Csempészéssel vádolnak egy aradi mozdonyvezetőt

Az aradi törvényszék második szekciójára egy öt évvel ezelőtti csempészesi ügy epílusát tárgyalta. Még 1929-ben történt, hogy Nadassan Vladimir mozdonyvezetőt és négy társát azzal vádolták meg, hogy női alsófelhőneműt és női kabátokat csempésztettek Magyarországból az országba a mozdonyon. Az ügyből kifolyólag Nadassanra és társaira 632 ezer lej bírságot vetettek ki, egyben pedig büntetési eljárás indult meg. Ennek kapcsán Nadassan és társai feljelentést tettek a vizsgálóbíró hivatalnál és azzal vádolták meg az akkori curciei vámfőnököt, hogy meghamisította a jegyzőkönyveket. A megindult bűnügyi vizsgálatot azonban megszüntették, azzal az indoklással, hogy nem nyert beigazolást a jegyzőkönyv hamisításának ténye.

A kivetett bírságot az ügy szereplői megfellebbezték és az ügy ma került az aradi törvényszék elé. A megbírságotlak dr. Stojanov Miklós, dr. Juhász Géza, ifj. dr. Ispavnic Sever és dr. Ciumpila Péter ügyvédek képviselték, míg az államkincstár nevében dr. Lepa Valer jelent meg. A véde-

Felszentelték az újjáépített aradi törvényszéket

Ünnepség az első szekció új tárgyalótermében — Orezeanu törvényszéki főelnök beszéde

Ünnepi külsőségek közepette szentelték fel ma reggel háromnegyed kilenc órakor az újonnan renovált aradi törvényszék első szekciójának új tárgyalótermét. Az ünnepségen megjelent Orezeanu Romul vezetésével a teljes bíró kar, az ügyészi kar Vulpe Constantin királyi főügyész vezetésével, az ügyvédi kamara küldöttsége dr. Moldovan Silvius dekánnal az élén, a törvényszék tisztviselői és számos érdeklődő. Háromnegyed kilenc órakor megjelent Codreanu görög keleti lelkész, aki a felszentelést végezte, majd rövid beszédet tartott. Ebben azt kívánta, hogy Krisztus szelleme lebegjen állandóan az újonnan felszentelt teremben, úgy az ítélkező bírák lelkében, mint azon emberekében, akik bajaikkal és gondjaikkal a bíróság elé kerülnek.

Ezután Orezeanu Romul törvényszéki főelnök szólalt fel, aki rámutatott arra, hogy a törvényszéki épület renoválása minden jogász régi kívánsága volt és ezt a jogos kívánságot teljesíteni is kellett. Köszönetet mondott az igazságügyminiszteriumnak, dr. Marta Sándor táblai főelnöknek, dr. Groza János megyei prefektusnak és dr. Ursu János polgármesternek, akik erkölcsi és anyagi támogatásukkal lehetővé tették a munkálatok keresztülvitelét. Kijelentette, hogy a jövőben is mindent megtesz a jogász-kívánságok teljesítésére és úgy a bírák, mint az ügyvédtársadalom támogatását kérte további munkájában is. A bírói karnak megfelelő keretek között kell teljesítenie nemes hivatását. Orezeanu főelnök ezután megnyitottnak deklarálta az új üléstermet. Beszédét nagy tapsal fogadták a jelenvoltak, akik szerencsekívánataikat fejezték ki a főelnöknek azért a szép munkáért, amit végzett.

Az aradi törvényszék — mint azt az ügyvédek és jogkereső közönség megállapította — mintha teljesen újjászületett volna. Ugy külsőleg, mint a folyosókon és a tárgyalótermekben nagy munkát végeztek és Arad egyik legszebb középületévé varázsolták át a régi palotát. Orezeanu törvényszéki főelnök fáradtságot nem kimélve járt el mindenütt, interveniált, tárgyalt, hogy keresztülvihesse az újjáépítés munkáját, ami sikerült is. Az ő érdeme tehát az újjászületett törvényszéki épület, amelynek céljaira 370 ezer lej irányoztak elő. Ebből a megye és város vezetősége 250 ezer lej adott. A renoválási munkálatok tovább folynak még, a harmadik szekció is szép új tárgyalótermet kapott és karácsonykor sor kerül a második szekció termének átalakítására. Kieserltek az ócska bútorzatot is, ezenkívül a jövőben az elsőemeleti folyosón hatalmas tábla fogja jelezni az egyes irodák hollétét, hogy ezzel is megkönnyítsék a jogkereső közönség számára a tájékozódást. Az építészeti munkálatokat az aradi Graf és Fia cég végezte, míg a festőmunkáknál a Glück és Schwarc, valamint a Hachla cég működött.

lem tanukat kért kihallgatni és arra hivatkozott, hogy nem történt tettenérés és nem állapították meg a csempészes tényét. Mindössze három női kabátot találtak a mozdonyon és ezekkel kapcsolatosan azt kívánja bizonyítani a védelem, hogy

belföldi gyártmányok voltak és így semmiképpen sem származhattak csempészesből.

Mindezek igazolására tanukat kért kihallgatni. A bíróság a kérelem ügyében október hó 4-ikére tűzte ki a határozathirdetést.

A csempészesi ügy érdekes körülménye, hogy a vádlottak most az áru belföldi voltával védekeznek. S állításukat nehéz lesz megdönteni. Az történt ugyanis, hogy időközben

az aradi vámhivatal elárvereztette a talált kabátokat, amelyek bűnjelként szolgálhatnak az ügyben

és így már nem állanak rendelkezésre, hogy megállapítható legyen, hol gyártották azokat. Beavatott körökben ezért nagy érdeklődéssel várják az ügy további fejleményeit.

Minden nő és férfi — RECORD áruház kiadását felkeresse!
Strada Eminescu 35. szám. 4044

Drótsövények között védi

Matthews mérnök a halálsugarak titkait

A pusztulás operatőrjei, munka közben. — Mit mond a „halálsugaras“ Matthews? A feltaláló egyik szemét áldozta eddig a halálsugárnak...

Londonból jelentik: A világsajtó egy idő óta mélyen hallgat H. Grindell Matthewsról, aki azzal a szenzációs bejelentéssel tette a nevét egy csapásra ismertté, hogy *felfedezte a halálsugarat*. A háborús technika betetőzése lenne ez a találmány, amely egyszerűen ártatlan gyermekjátékká degradálná a repülőgépmadárakat és a gázháborút. Még elképzelni is hátborzongató,

A készülék mellett ül az operatőr s ez az egy ember az ellenség felé vetített sugárkévével minden élőlényt lekaszál.

A „halálsugaras“ Matthews az angol vezérkar előtt mutatta be találmányát. Sajnos, — vagy inkább hála Istennek — *a bemutató teljes kudarccal végződött*. Matthews ezzel visszasülyedt az obskurus magányba.

Most azonban kiderült, hogy a „halálsugaras“ angol mérnök nem adta fel a harcot, hanem még fokozottabb erővel, még nagyobb tudományos felkészültséggel folytatja kísérleteit. A walesi hegyek között rejtőzött el s ezen a rejtékhelyén bukkant rá egy szemfüles angol riporter, aki most *részletesen beszámol szenzációs felfedezéséről*.

Swansea-tól néhány kilométernyire zord, kopár hegyvidék kezdődik. Néhány hét óta ezen a vidéken, ahol rendszerint alig jár ember, *feltűnő sürgés-forgás mutatkozik*. Teherautók kapaszkodnak felfelé a keskeny, meredek hegyi utakon s egész munkáskaravánok törtetnek a magasba.

Órákig tartó kapaszkodás után meglehetősen széles fensikra jut az ember. Az újságíró itt meglepő látványt fogadja. A fensíkon masszív villa épült s a munkások éppen azzal voltak elfoglalva, hogy a plató szélén drótsövényeket vontak.

Inguiban, flanelnadrágban, csontkeretes pápaszemmel áll a munkások közt a szikár angol mérnök és kemény hangon osztogatta utasításait a munkásseregnek.

Matthews ezuttal nem zárkozhatott el a nyilatkozatadás elől.

— A drótsövénynek az a rendeltetése — mondotta — hogy távol tartson minden alkalmatlan toladót, vagy kémét. A telep nem sokára elkészül s ha már hozzálatok a munkához, senki erre a területre nem léphet. Mindenesetre lesz még egy másik drótsövény is, mely szűkebb körben fogja körülvenni a villamat...

— Egyelőre csak annyit mondhatok, hogy

kísérleteim, amelyeket néhány évvel ezelőtt kezdtem, már döntő stádiumba jutottak s azt is kijelenthetem, hogy felfedezésem döntő jellegű lesz Anglia honvédelme szempontjából.

Ezután bemutatta villáját. Csaknem fényűzőssel berendezett villa ez, hideg, meleg vízzel, telefonnal, rádióállomással, hatalmas laboratóriummal.

— Olyan helyet kellett kikeresnem — folytatta — ahol villamosáram és víz bőven áll rendelkezésre. *Repülőgépről vettem szemügyre Wales déli vidékét és repülőgépes kalandorásaim közben fedeztem fel ezt a helyet, amely kiválóan alkalmas. Amint látja, itt a közelben vonul el a magasfeszültségű elektromos kábel. Beaufort herceg, akinek ez a plató a birtoka*

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny“ Budapesten a következő újságárusoknál kapható:
A „Hungaria“ nagyszálloda újságárusánál.
A „Carlton“ szálloda újságárusánál.
A Keleti pályaudvar főcsarnokában levő nagy újságbútorban.

hoz tartozik, készséggel rendelkezésemre bocsátotta a területet.

— Jó lesz — mondotta tovább — ha a közvélemény azt is megtudja, hogy **kísérletezésem idején mindenki a halállal játszik, aki a telephez közeledik.**

A drótsövényeknek az a rendeltetése, hogy a kíváncsiakat távol tartsa, de emellett két-három mérföldes körzetben öröket is felállítok, akik a telep felé igyekezőknek utját állják...

A tulajdonképpeni munka azonban, írja beszámolója végén az angol riporter, csak pár hét múlva indulhat meg. A telep ugyan készen lesz már előbb is, de Matthewsnek időközben legalább két hetet kell kórházban töltenie. **Ki fogják operálni ugyanis a balszemét, amely áldozatul esett eddigi kísérleteinek...**

„OLLA“
prophylaktikus készítmény. Ne kockáztassa egészségét súlyos utazatokkal, utasítsa ezeket vissza és követeljen kimmódottan OLLA-t eredeti csomagolásban!

3688

A milliós timisoarai gyógyszerpanama epilógusa az aradi törvényszék előtt

Iancu Traian aradi rendőrigazgató rágalmozásért beperelt egy timisoarai gyógyszerészt — Ki írta alá az ominózus feljelentést?

A néhány esztendővel ezelőtt nagy port felvert milliós timisoarai gyógyszerpanama ügyének epilógusa került ma az aradi törvényszék elé. Annakidején Halmágyi Konstantin gyógyszerész, a timisoarai Munkásbiztosító-pénztár volt gyógyszerésze feljelentést tett felettesei ellen, akiket azzal vádolt meg, hogy *az állam tulajdonát képező gyógyszereket magánosoknak eladták és ilymódon milliókkal károsították meg az államot*. Vizsgálatok egész sora indult meg és Halmágyinak sikerült is *bebizonyítania vádjai egyrészét*. A vizsgálat során a timisoarai gyógyszerész ügyvédje: dr. Motu Jenő timisoarai ügyvéd után Aradon is több házkutatás elrendelését kérte. Kérésének eleget is tettek és a házkutatások kereshetőségével Iancu Traian aradi rendőrigazgatót, a bünygyi osztály főnökét bízták meg. *A rendőrigazgató munkája teljes sikerrel is járt, megtalálták egyes gyógyszereket, amelyeket ládába csomagolva továbbítottak a timisoarai bünygyi hatóságoknak.*

A siker dacára a házkutatások után rövid idővel azzal vádolták meg a rendőrigazgatót, hogy nem végezte el teljesen feladatát. A vizsgálat megállapította, hogy éppen Iancu Traian munkájának lehetett köszönni az aradi eredményt és ekkor *a rendőrigazgató rágalmozás címén bünygyi feljelentést tett Halmágyi Konstantin ellen*. A bíróság több ízben tüzött ki tárgyalást az ügyben, az érdekelt egyrésze azonban nem jelent meg. A mai főtárgyaláson Halmágyi kijelentette, hogy *a Iancu Traian elleni feljelentés nem az ő műve volt, nem adott rá ügyvédjének felhatalmazást és nem is tudott róla a rágalmozási per megindulásáig*. Később dr. Motu arra kérte, vállalja magára az ügyet és ügyvédje iránti loyaltásból eleget tett a kérésnek. Most azonban elhárítja magáról a felelősséget. A feljelentést nem írta egyébként alá. Kihallgatta ezután a törvényszék dr. Motu timisoarai ügyvédet, aki leszögezte, hogy min-

Országos mozgalmat indít a munkanélküliek segélyezése érdekében az aradi Munkakamara

Október tizenötödikén kezd meg működését az aradi munkabírószág

Az aradi munkabírószág legkésőbb október 15-én megkezdheti működését. Az intézmény bírása mellett a tárgyalásokon tudvalevőleg a munkaadók és az alkalmazottak részéről egy-egy ülnök működik. Ezeknek az ülnököknek, akiknek véleménye az ítélet meghozatalakor sokszor döntő jelentőséggel bír, természetesen ismerniük kell jogaikat és kötelességeiket, valamint a munkatörvények intézkedéseit is. Eppen ezért az aradi Munkakamara vezetősége elhatározta, hogy jogügyi osztálya vezetőinek részvételével előadásokat rendez és azokon *részletesen tájékoztatja az ülnököket a fenti kérdésekről*. Ezeket az előadásokat négy, egymást követő héten hétfőn este hét órai kezdettel tartják meg.

Ma egyébként a Munkakamarához értesítés érkezett a minisztériumból, amely az ülnökök tiszteletdíjait szabályozza. Eszerint a munkakamarai ülnökök minden ülés után 100 lej kapnak, függetlenül attól, hogy azon a napon hány ügynek tárgyalásán vettek részt.

A Vulpe József vezetése alatt működő Munkakamara elhatározta, hogy hathatós támogatásban részesíti a szakoktatást és ezért a kerületbe tartozó inasiskolák és tanoncotthonok között 70 ezer lej segélyt osztott ki. Két nyomdai munkás részére pedig ösztöndíjat szavazott meg, hogy ilymódon a bucuresti-i felső grafikai iskola tanfolyamait hallgathassák. A két munkás tandíját, valamint lakását és ételmezését a kamara fedezi.

Az aradi Munkakamara egyik legfontosabb akciója egyébként az, amelyet az országos szaktanács véleményezésének figyelembevételével indít és, amely a munkanélküliek segélyezésére vonatkozik. Ezt az akciót a kamara az egész országban kiterjeszti és a kormánytól a munkanélküli segély törvénybeiktatását fogja kérni.

UJSÁG

budapesti napilap
állandó ingyenes mellékletel:

minden pénteken minden vasárnap
rádiómelléklet teljes mélynyomású képes és európai műsorral. szöveges melléklet.

Kérjen mutatványszámot:

UJSÁG kiadóhivatala
BUDAPEST 62, postafiók 282.

Előfizetés megrendelhető a
Löbl Hirlapirodában Arad.

